

چگونه آمریکا از کمک‌های خارجی برای کنترل کشورها استفاده می‌کند

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، دستور تعلیق کمک‌های خارجی این کشور را صادر کرد، به استثنای کمک‌هایی که به رژیم صهیونیستی و مصر اختصاص داده شده است. این موضوع در یادداشتی که از سوی وزارت خارجه آمریکا منتشر شد، تأیید شد. این اقدام نشان‌دهنده یک دستورکار عمیق‌تر است که هدف آن استفاده از کمک‌ها به عنوان ابزاری برای کنترل، به جای آنکه وسیله‌ای برای رفع نیازهای انسانی جهانی باشد.

کمک‌های خارجی همواره ابزاری برای آمریکا بوده تا بتواند بر سیاست‌های جهانی تأثیر بگذارد. رهبران آمریکا برنامه‌هایی مانند «طرح مارشال» و «برنامه نقطه چهارم» را به عنوان حمایت از توسعه معرفی کرده‌اند، اما در واقع این برنامه‌ها به گسترش سلطه آمریکا بر امور سیاسی و اقتصادی کشورهای دیگر کمک کرده‌اند. هانس مورگنتا، دانشمند برجسته علوم سیاسی، کمک‌های خارجی را سلاحی توصیف کرده که در کنار قدرت نظامی و دیپلماتیک استفاده می‌شود. این سیاست، ابزاری کلیدی در طول جنگ سرد بود و تا به امروز نقش محوری در نفوذ آمریکا دارد.

استفاده از کمک‌ها برای حفظ سلطه آمریکا

آمریکا از دیرباز از کمک‌های خارجی به عنوان ابزاری برای تقویت نفوذ جهانی خود استفاده کرده است. پس از جنگ جهانی دوم، برنامه‌های کمکرسانی آمریکا باعث تحکیم نفوذ این کشور در اروپا و بخش‌هایی از کشورهای جنوب جهان شد. در دوران جنگ سرد، این کمک‌ها با هدف جلوگیری از گسترش کمونیسم به دولت‌های طرفدار آمریکا ارائه می‌شد. این کمک‌ها معمولاً با شروطی همراه بودند که اقتصاد و ساختارهای سیاسی کشورهای دریافت‌کننده را مطابق با منافع آمریکا بازسازی می‌کردند. مورگنتا در تحلیل خود به این موضوع اشاره کرد و کمک‌های خارجی را با عملیات دیپلماتیک و نظامی مقایسه کرد. نمونه‌هایی از این سیاست را می‌توان در مداخلات آمریکا در آمریکای لاتین و آفریقا مشاهده کرد، جایی که کمک‌های مالی از رژیم‌های مستبدی که با اهداف واشنگتن همسو بودند، حمایت می‌کرد.

رویکرد ترامپ در کمک‌ها در چارچوب سیاست «اول آمریکا»

ترامپ دستور تعلیق کمک‌های خارجی را برای مدت ۹۰ روز صادر کرد و تنها رژیم صهیونیستی و مصر را از این قانون مستثنی کرد. این اقدام در چارچوب سیاست «اول آمریکا» انجام شد که اولویت را به اهداف استراتژیک واشنگتن می‌دهد. مارکو روبیو، وزیر امور خارجه آمریکا، از برخی استثنائات بشردوستانه دفاع کرد اما تأکید داشت که کاهش کمک‌ها به منظور همسو کردن این برنامه‌ها با سیاست خارجی آمریکا است. استثنایی که برای رژیم صهیونیستی و مصر در نظر گرفته شد، نشان‌دهنده اهمیت این دو در تحقق اهداف واشنگتن است. از سوی دیگر، سازمان‌های بشردوستانه و نیروهای امدادی از این کاهش ناگهانی آسیب دیدند و برنامه‌های خدماتی آن‌ها مختل شد.

این رویکرد گزینشی، واقعیت سیاست کمک‌های خارجی آمریکا را آشکار می‌کند. اگرچه این کمک‌ها با نام بشردوستانه ارائه می‌شوند، اما اغلب بر اهداف نظامی و سیاسی متمرکز هستند. یادداشت مارکو روبیو نیز این مفهوم را تأیید کرد و استثناهایی را برای برنامه‌هایی در نظر گرفت که به نفع متحدان آمریکا هستند. این سیاست، نشان‌دهنده تداوم تمرکز واشنگتن بر کنترل استراتژیک به جای رفع نیازهای فوری کشورهای نیازمند است.

اهداف استعماری پشت پرده کمک‌های آمریکا

کمک‌های آمریکا اغلب با شروطی همراه هستند که استقلال کشورهای دریافت‌کننده را تضعیف می‌کنند. این شروط شامل اصلاحات ساختاری مانند خصوصی‌سازی و حذف مقررات دولتی است که در نهایت به نفع شرکت‌های آمریکایی تمام می‌شود. این سیاست‌ها منجر به تضعیف اقتصادهای محلی و ایجاد وابستگی مالی و سیاسی به آمریکا می‌شود. وابستگی طولانی‌مدت مصر به کمک‌های آمریکا نمونه‌ای بارز از این پدیده است، جایی که توافقنامه‌های مرتبط با کمپ دیوید موجب هم‌راستایی مصر با منافع آمریکا و رژیم صهیونیستی شده است.

کشورهایی که از منابع طبیعی غنی برخوردارند، سیاست‌های کمکرسانی خاصی را تجربه می‌کنند که هدف اصلی آن، تضمین دسترسی شرکت‌های آمریکایی به این منابع است. پس از زلزله هائیتی در سال ۲۰۱۰، کمک‌ها عمدتاً به شرکت‌های پیمانکاری بین‌المللی سرازیر شد، درحالی‌که جوامع محلی از حمایت وعده داده شده بی‌بهره ماندند. بخش قابل‌توجهی از این کمک‌ها از طریق قراردادهای پرهزینه دوباره به شرکت‌های آمریکایی بازگشت که در نتیجه، به جای رشد اقتصادی، فقر و بی‌ثباتی سیاسی در هائیتی تشدید شد.

کمک‌ها به‌عنوان ابزاری برای بازی سیاسی

آمریکا از کمک‌های خود به‌عنوان ابزاری برای نفوذ سیاسی و بی‌ثبات‌سازی کشورهای که با منافعش همسو نیستند، استفاده می‌کند. آژانس توسعه بین‌المللی آمریکا برنامه‌هایی را تأمین مالی می‌کند که تحت عنوان حمایت از دموکراسی، در واقع به گروه‌های مخالف یاری می‌رسانند. در کوبا، این آژانس پروژه‌های مخفی را برای نفوذ در حوزه‌های فرهنگی، از جمله رسانه‌های دیجیتال و هنر، سازمان‌دهی کرد تا نارضایتی عمومی را علیه دولت تقویت کند. این تلاش‌ها به‌ندرت بر توسعه واقعی متمرکزند و بیشتر برای پیشبرد سیاست خارجی آمریکا طراحی شده‌اند، همان‌طور که در عراق، کمک‌های مالی مستقیماً به شرکت‌های آمریکایی اختصاص یافت و نه به نیازهای اساسی مردم.

کشورهایی که در برابر نفوذ آمریکا مقاومت می‌کنند، به‌سرعت با پیامدهای سختی روبه‌رو می‌شوند؛ از توقف کمک‌ها و تحریم‌ها گرفته تا عملیات مخفی که باعث تضعیف دولت‌ها و وادار کردن آن‌ها به تبعیت می‌شود. این تاکتیک بخشی از یک استراتژی بلندمدت است که آمریکا از طریق آن، کنترل خود را بر سیاست‌های داخلی کشورها حفظ کرده و آن‌ها را در وضعیت وابستگی دائمی نگه می‌دارد.

تمرکز استراتژیک بر رژیم صهیونیستی و مصر

رژیم صهیونیستی و مصر به دلیل نقش‌های کلیدی‌شان در استراتژی ژئوپلیتیک آمریکا، به‌طور مداوم از کمک‌های مالی و اشنگتن بهره‌مند می‌شوند. کمک‌های آمریکا به رژیم صهیونیستی، تسلط نظامی این رژیم را در منطقه تضمین می‌کند و به ادامه اشغال فلسطین کمک می‌کند. این کمک‌ها شامل تسلیحات پیشرفته‌ای است که در جنگ‌های غزه مورد استفاده قرار گرفته و اکنون در کرانه باختری نیز به کار می‌رود. این سیاست، رژیم صهیونیستی را به‌عنوان یک قدرت منطقه‌ای حفظ می‌کند که در راستای منافع آمریکا در خاورمیانه عمل می‌کند.

از سوی دیگر، کمک‌های ارائه‌شده به مصر، همکاری این کشور با طرح‌های امنیتی آمریکا را تقویت می‌کند. پس از توافق کمپ دیوید، مصر به شریک اصلی آمریکا در حفظ ثبات منطقه‌ای تبدیل شد، آن‌هم تحت شرایطی که به سود واشنگتن است. حمایت مارکو روبیو از استثنای کمکرسانی نشان می‌دهد که رژیم صهیونیستی و مصر، همچون پایگاه‌هایی استعماری، در خدمت اهداف خارجی آمریکا قرار دارند. این رویکرد، نشان‌دهنده ماهیت گزینشی کمک‌های آمریکا است که بیش از آنکه بر

اهداف بشردوستانه تمرکز داشته باشد، بر کنترل سیاسی کشورهای دریافتکننده تأکید دارد.

تعلیق کمک‌های خارجی توسط دولت ترامپ، همراه با استثناهایی برای رژیم صهیونیستی و مصر، ماهیت اصلی سیاست کمک‌های آمریکا را آشکار می‌کند. برخلاف ادعای حمایت از توسعه جهانی، این کمک‌ها ابزاری برای کنترل سیاست‌ها و منابع کشورهای دیگر هستند. شواهد تاریخی و معاصر نشان می‌دهند که کمک‌های خارجی آمریکا، صحنه سیاسی کشورها را مطابق با جاه‌طلبی‌های استراتژیک واشنگتن شکل می‌دهند. تا زمانی که این واقعیت به‌طور گسترده پذیرفته نشود، این کمک‌ها همچنان ابزاری برای سلطه استعماری خواهند بود که با ظاهر انسان‌دوستی ارائه می‌شود.